OKRĘGOWA
STACJA CHEMICZNO-ROLNICZA
W KRAKOWIE
30-134 Kraków, ul. Kołowa 3
tel./fax 0-12 637-04-61
Centrala: 0-12 637-53-33, 0-12 637-55-17
Ocena dotyczy tylko analizowanych próbek

Stan gleb w powiecie dębickim na podstawie badań gleb w 2013 roku

W 2013 roku na terenie powiatu dębickiego kontynuowano badania gleb na terenie gmin: Brzostek, Jodłowa, Pilzno. Objęto nimi 19 miejscowości: Bączałka, Bukowa, Głobikówka, Grudna Dolna, Grudna Górna, Januszkowice, Kamienica Górna, Nawsie Brzosteckie, Opacionka, Smarżowa, Wola Brzostecka (gm. Brzostek); Dęborzyn, Dębowa, Dzwonowa, Zagórze (gm. Jodłowa); Bielowy, Gębiczyna, Połomia, Strzegocice (gm. Pilzno). Łącznie pobrano 346 próbek, które reprezentują 230,28 ha użytków rolnych powiatu dębickiego. W dostarczonych próbkach wykonano oznaczenia odczynu (pH) i zawartości przyswajalnych form makroelementów zgodnie z polskimi normami oraz procedurami obowiązującymi w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Krakowie. Celem badania była ocena stanu gleb, której dokonano w oparciu o liczby graniczne opracowane przez IUNG w Puławach według pięciostopniowej skali wyceny dla makroelementów.

Spośród elementów decydujących o żyzności gleby najważniejszymi są jej odczyn, zawartość mineralnych form azotu a także zasobność gleb w makro i mikroelementy. Z rolniczego punktu widzenia niezwykle ważne są negatywne skutki zakwaszenia gleb. Należą do nich: zmniejszenie przyswajalności składników pokarmowych zwłaszcza fosforu, magnezu i molibdenu; zwiększenie ruchliwości składników przede wszystkim metali ciężkich oraz tzw. glinu ruchomego, którego większe stężenia mogą zagrażać roślinom.

Odczyn stanowi jeden z podstawowych czynników odgrywających rolę w kształtowaniu przydatności rolniczej gleb. Na przebadanym w 2013 roku terenie dominują gleby bardzo kwaśne (pH do 4,5) co odnosi się do 34% użytków rolnych. Odczyn kwaśny (pH 4,6-5,5) wykazuje 30% użytków rolnych, odczyn lekko kwaśny (pH 5,6-6,5) – 25%. Gleby o odczynie obojętnym (pH 6,6-7,2) stanowią 8% a o odczynie zasadowym (pH>7,2) zajmują 3% użytków rolnych powiatu. Wysoki procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym (64%) świadczy o postępującym procesie ich degradacji. Podstawowym kryterium poprawy i utrzymania prawidłowych warunków wzrostu i rozwoju roślin jest wapnowanie. Potrzeby wapnowania wynikające z odczynu i kategorii agronomicznej gleby przedstawiają się następująco: wapnowanie konieczne dotyczy 50% analizowanych

gleb, potrzebne – 13%, wskazane – 16%, ograniczone - 10% a zbędne - 11% analizowanych gleb.

Oprócz znajomości odczynu konieczna jest wiedza o zasobności gleb i cykliczne oznaczanie w niej zawartości przede wszystkim przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu. Ocena zawartości tych makroskładników jest niezbędna do określenia wysokości dawek nawozów gwarantujących prawidłowy wzrost roślin uprawnych jak i utrzymanie na odpowiednim poziomie zasobności gleby. Potrzeby nawozowe roślin są zróżnicowane. Zależą od gatunku rośliny, wielkości uzyskiwanego plonu, jakości gleby i zawartości w niej przyswajalnych składników pokarmowych dostępnych dla roślin. Wyniki analiz wskazują również na braki makroelementów tj. fosforu (65% analizowanych gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości), potasu (69% gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości) i magnezu (22% gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości). Dawki nawozów zalecane są w odniesieniu do wymogów uprawianej rośliny i stwierdzonej zasobności gleby.

Jednym z długookresowych celów nawożenia jest podtrzymanie lub nawet zwiększenie żyzności gleby, mierzonej zawartością przyswajalnych form składników pokarmowych. Postępujące zmiany klimatyczne (nadmierne opady, susze) przyczyniają się między innymi do niszczenia struktury gleby, stąd potrzeba odbudowania jej poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, uregulowanie odczynu, nawożenie nawozami naturalnymi oraz stosowanie roślin poprawiających strukturę. Informacje o zasobności gleb w makro i mikroelementy pozwalają na zastosowanie w uprawie roślin nawozu w ilości wynikającej ze stwierdzonych potrzeb.

Wnioski

- Gleba jest podstawą produkcji rolnej.
- Zakwaszenie gleb wywołuje szereg niekorzystnych skutków zarówno z roślinnego jak i ekologicznego punktu widzenia.
- Przeciwdziałanie degradacji gleby poprzez wapnowanie.
  Wapnowanie w różnych dawkach obejmuje 89 % gleb.
- Niedobory składników pokarmowych ograniczają wzrost roślin.
  Pilnego uzupełnienia fosforu wymaga 65 % przebadanych gleb. Nieuregulowanie nawożenia fosforem oraz kwaśny odczyn przyśpiesza procesy "uwstecznienia" fosforu w glebie. Nawożenie potasem powinno uwzględniać potrzeby pokarmowe

roślin w zależności od aktualnej zasobności gleby w ten pierwiastek (stwierdzono 69% gleb o b.niskiej i niskiej zawartośći potasu).

- W celu kontroli stanu gleb wskazane jest coroczne badanie około 20% użytków rolnych z terenu wsi a powtórne badania należałoby przeprowadzać po 4 latach.

Opracowano:
listopad 2013 r.
D.Deja
DAOR OSChR Kraków

Kierownik Działu
Agrochemicznej Obsługi Rolnictwa
inż. Danuta Deja

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Jodłowa

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 91,91 ha

Procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym

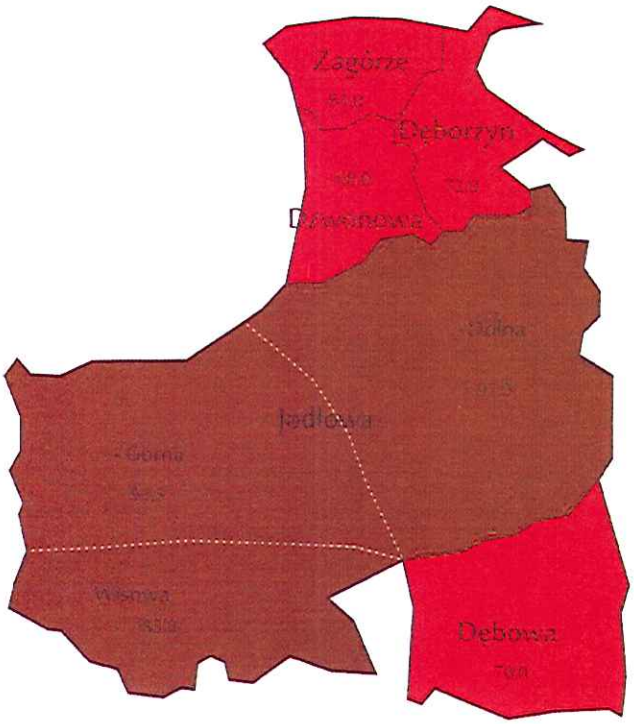

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 76,0 %

średnia dla powiatu = 64,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania latach 2012 – 2013

Gmina Jodłowa

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 91,91 ha

Procent gleb z zalecanym wapnowaniem koniecznym i potrzebnym

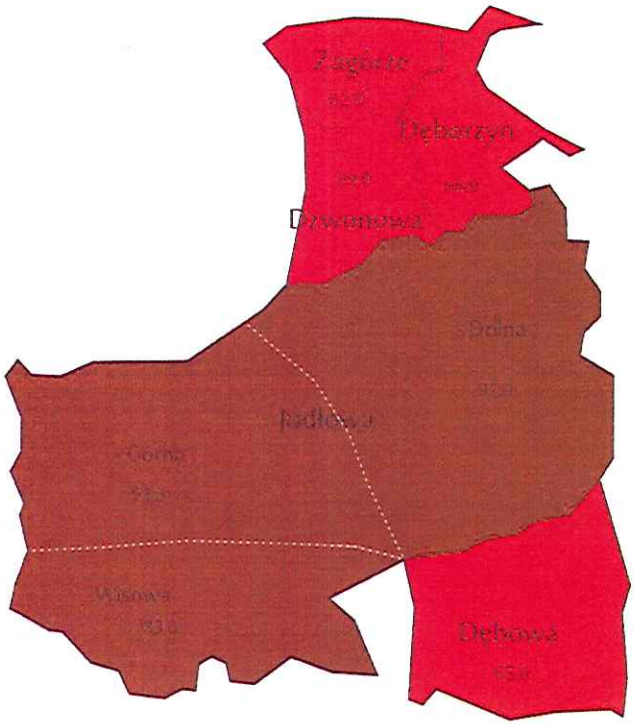

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 74,0 %

średnia dla powiatu = 63,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Jodłowa

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 91,91 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

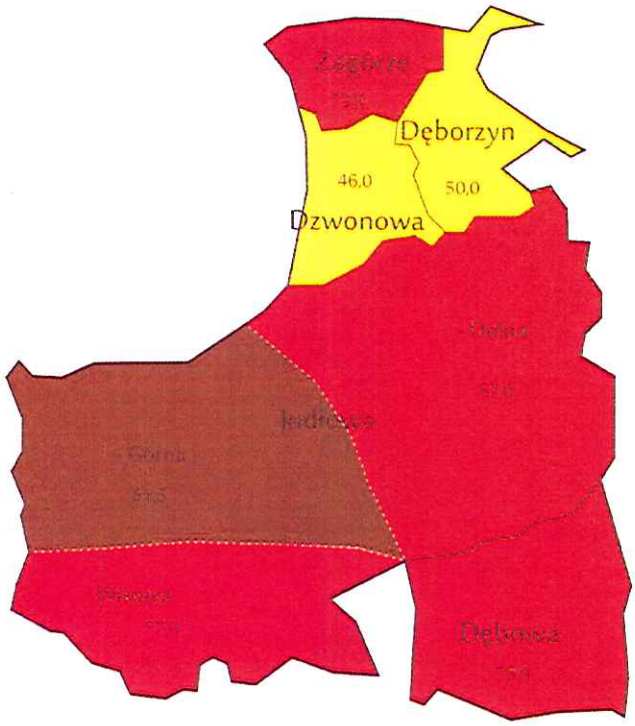

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 62,0 %

średnia dla powiatu = 65,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Jodłowa

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 91,91 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

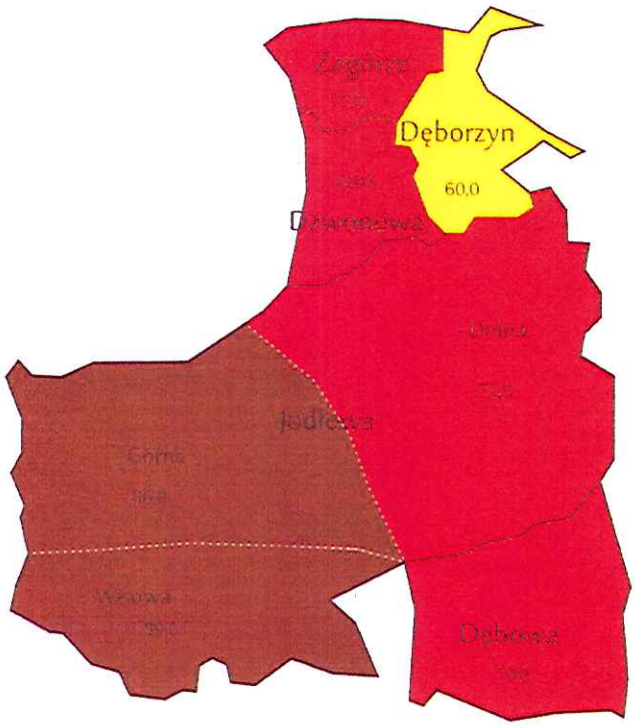

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 70,0 %

średnia dla powiatu = 69,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Jodłowa

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 91,91ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

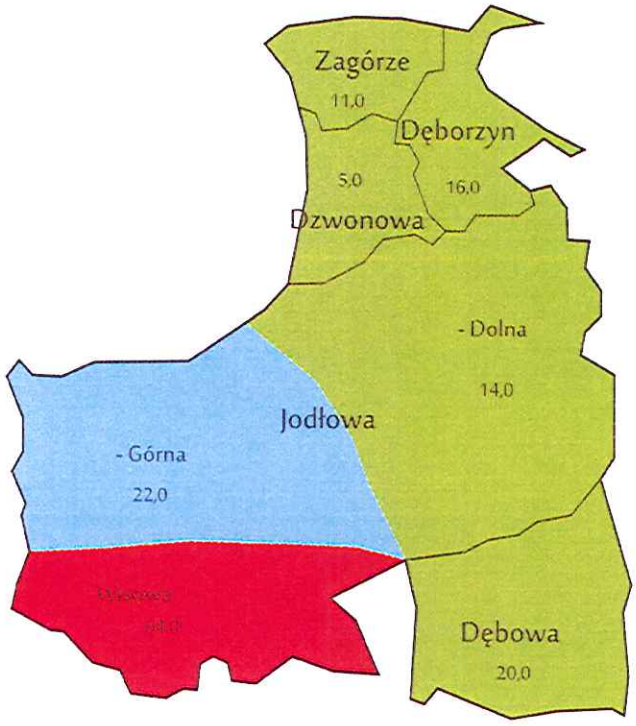

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 16,0 %

średnia dla powiatu = 24,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 143,89 ha

Procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym

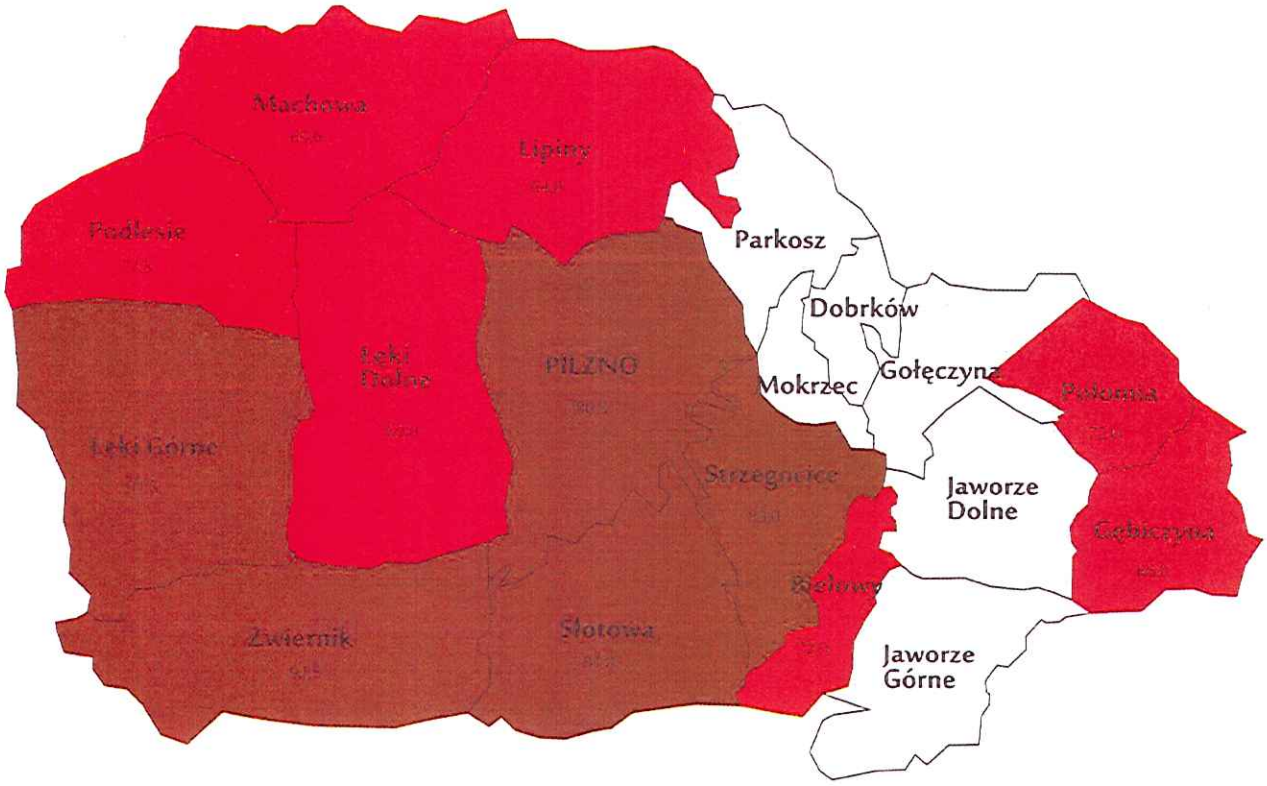

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 70,0 %

średnia dla powiatu = 64,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 143,89 ha

Procent gleb z zalecanym wapnowaniem koniecznym i potrzebnym

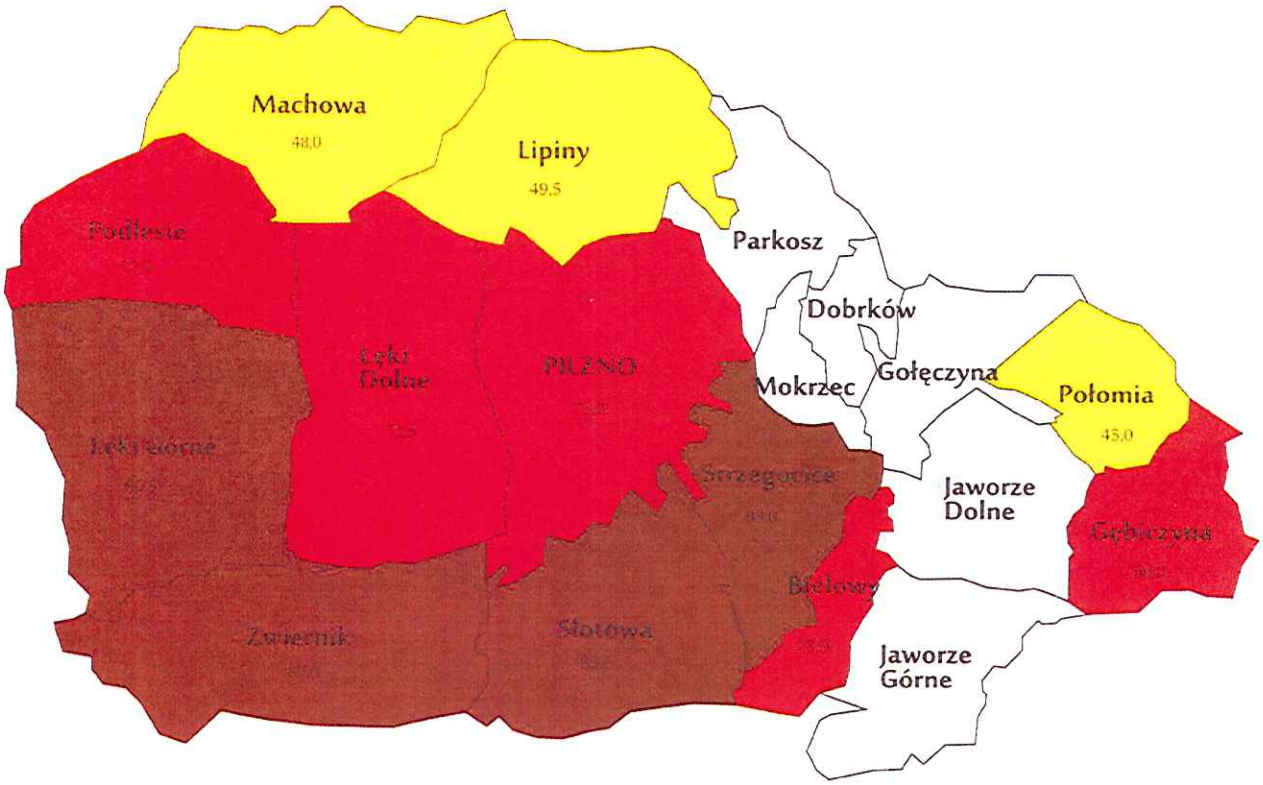

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 68,0 %

średnia dla powiatu = 63,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 143,89 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

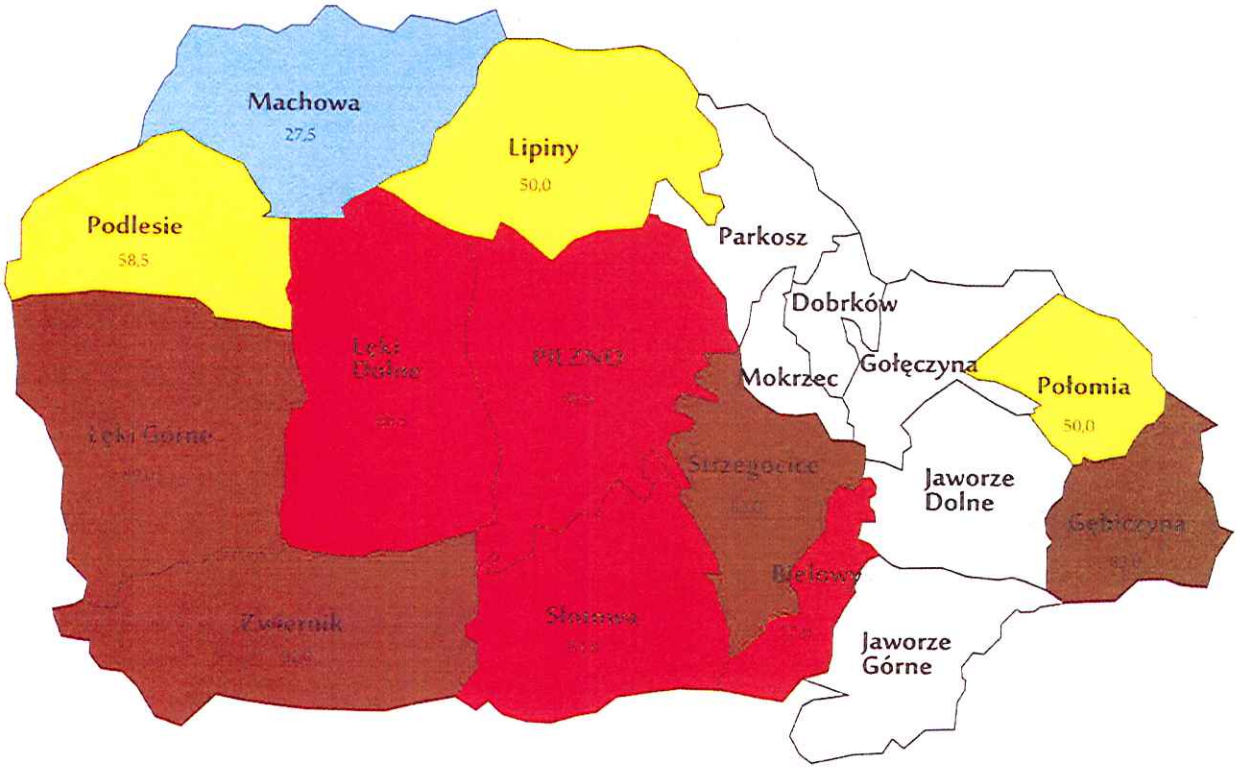

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 61,0 %

średnia dla powiatu = 65,0 %

POWIAT DĘBICKI
badania w latach 2012 – 2013

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 143,89 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

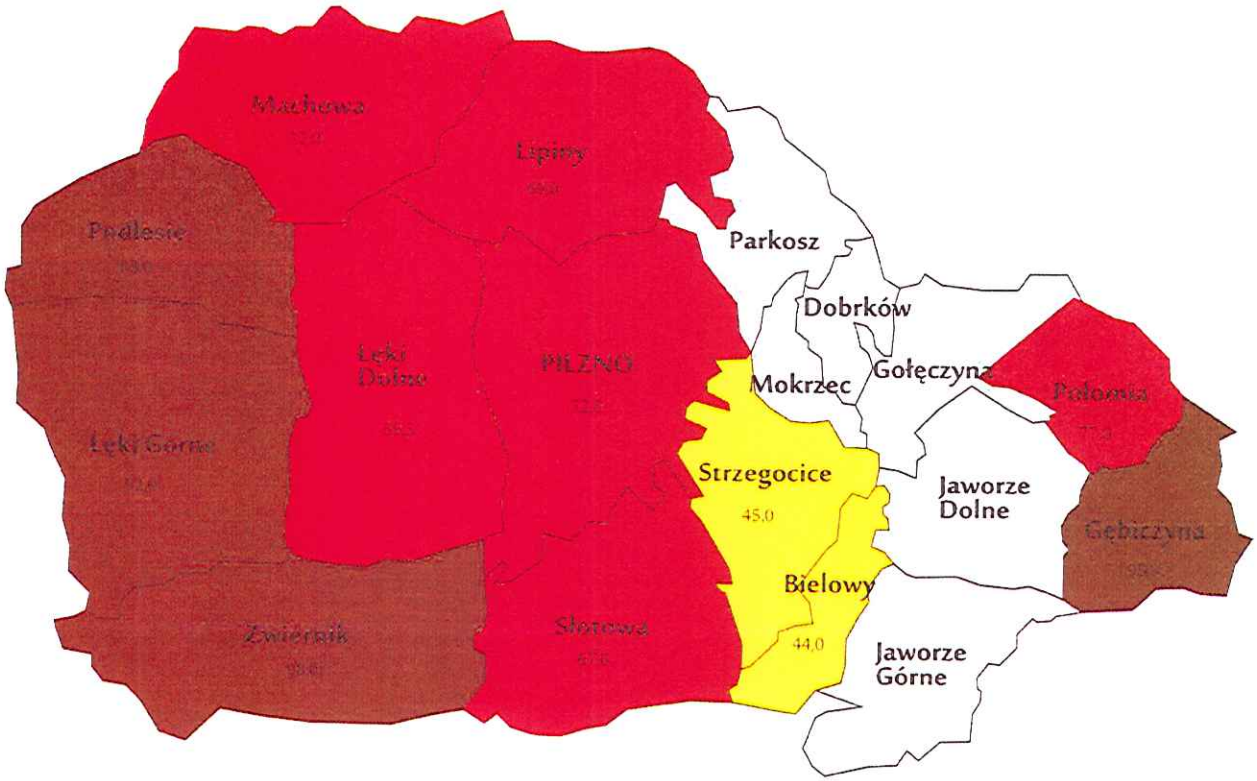

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 65,0 %

średnia dla powiatu = 69,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania w latach 2012 – 2013

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 143,89 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

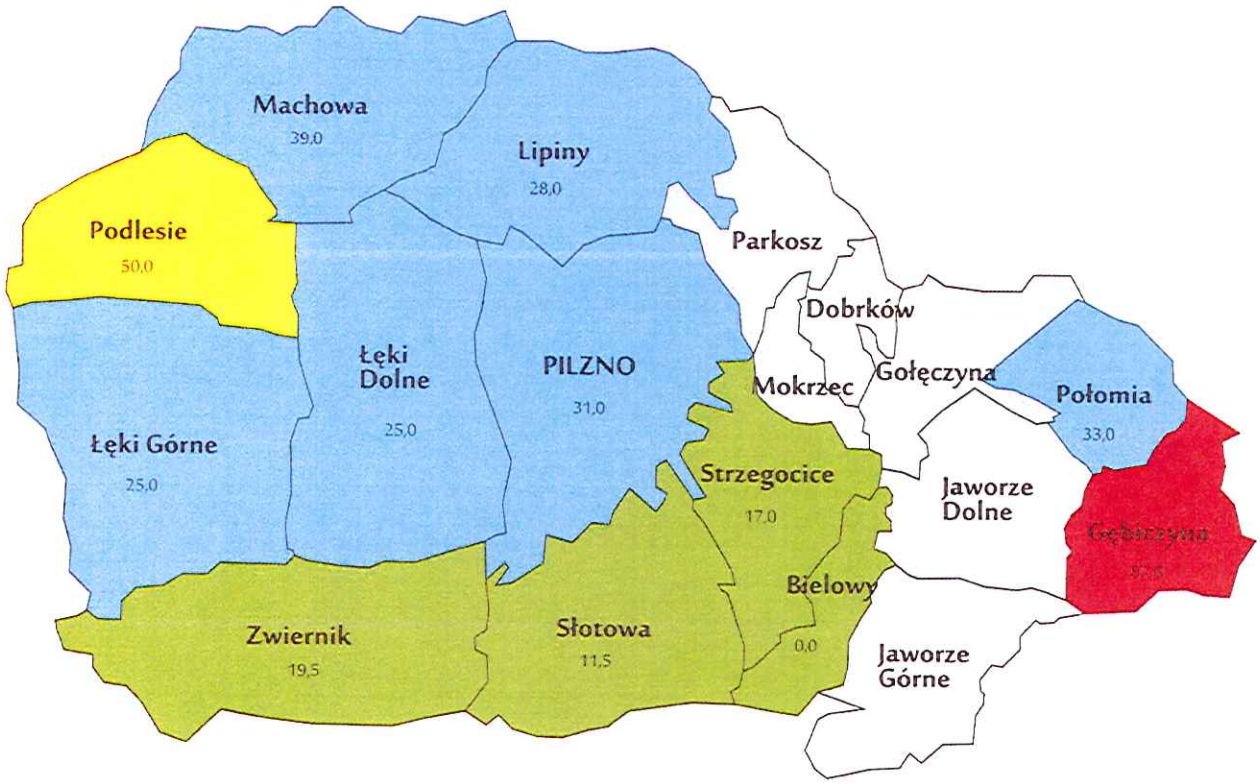

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy = 19,0 %

średnia dla powiatu = 24,0 %